

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

ורדה אליעזר
אילנה בר־שלום
צביה גולן
חנה דרעי־דדון
ציפי הראל
ערן טורג'מן
נטלי יצחקי
תלמה נבו
עמית נגלר
חיים ספטי

פְּרָדוֹת

גיליון 9 | מאי 2016, ניסן ה'תשע"ז

גיליון השיעי מתחיל...

אנו שמחים לפרסם את הגיליון התשיעי של ירחון השירה והספרות "מוטיב" בנושא פרדות.

הנושא לגיליון הנוכחי נבחר לציון שנה למותה בטרם עת של ליאורה דיין ז"ל, אשר על שמה נקרא הירחון. בחודשים האחרונים לחייה היא כתבה כמה קטעים המתארים את תחושותיה ורגשותיה באותה תקופה, כאשר ידעה שהיא עומדת להיפרד ממשפחתה וחבריה ולעזוב את העולם. אחד הקטעים הוא 'החג האחרון' והוא מובא כאן לפניכם:

החג האחרון / ליאורה דיין ז"ל

פחי נחלש
גופי קבד עלי
נפשי מסהרת.

עוד כוס של זין
עוד צהלה אחרונה,
אוהבת כל רגע
מוקיבה כל דקה,
מבט נרגש ושמחה מהוללה,
בחזין צוהקת ובפנים בוכה,
יודעת אני
זהו זמן פרדה.

זה החג האחרון שלי אתכם
ובקרוב אעלם.

קריאה מהנה,
אלירן דיין, יאיר בן-חור

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות כאשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

ואני לא הגדתי דבר,
את דבר השרפה הגדולה,
את בערת האהבה,
את דבר תביעת הלב,
את רעב הגוף אליה.
כטלה שחוט הלכתי מעמה ומועקתי בלבי רותחת
ופני תתומות.

חיים ספטי הוא משורר וסופר. פרסם שלושה ספרי שירה בהוצאת "כרמל". שיריו וסיפוריו התפרסמו בכתבי עת, בעיתונים ובאנתולוגיות. חבר באגודת הסופרים העברים, באיגוד הכללי של סופרים בישראל ובאקו"ם.

לפני דלת אביו ואמו
נצב
גשם מטפטף
מתלחל בקגדיו
מטשטש ראיתו
מרעיד גופו
מערבל מלים בתוכו
משיב הרוח
ומוריד הגשם
כמוהו קחולם –
הלא גם צפור
מצאה לה בית.

בדממה חומלת
נצב
מתכה לדלת
שתפתח
בתשובה.

תלמה נבו היא עובדת סוציאלית ופסיכותרפיסטית. יוצרת בשירה, פרוזה, בציור, פיסול ומיצבים.

לפני שנסעתי היו לי המון חלומות טובים. דמיינתי איך זה יהיה להיות שם, בתוך כל הנוף המדהים הזה של צפון איטליה, איך נעשה טיולים בטבע כמו שהוא תמיד אהב לעשות עוד כשהייתי קטנה, ואיך אני אשב אתו על יד שולחן ערוך ומלא כל טוב ואוכל את הפסטה הכי טעימה בעולם שרק הוא יודע להכין.

אני לא צועקת, אני פשוט מדברת בקול רם, מה אתה רוצה ?

במנונות שהוא שלח לי משם ראיתי אותו עומד על המדרכה וברקע ראיתי אגם כחול ענקי, הרבה יותר מהכנרת, הוא כתב לי שזה אגם גארדה ושזה הנוף שאני אראה מהחדר שהוא הכין לי. זה היה מפתה מאוד, אתה חייב להודות שגם אתה היית מתפתה.

שמעתי מה לחשת לעצמך, שלא תחשוב שאני חירשת, אם אתה לא היית מתפתה גם, אז משהו דפוק לך בשכל.

לקח לי זמן להחליט שאני רוצה לנסוע אליו לתמיד, בכל זאת היה לי גם כאן משהו להפסיד, אבל בסוף החלטתי שאני ממש, אבל ממש מוכרחה להגשים את החלום הזה.

מה, לא ? ככה לעזוב הכול ולוותר על חלומות ? אתה ממש פסיכי, אתה יודע ?

הוא הבטיח לי גם שאני אהיה מפורסמת, ולא, בטח שלא אצטרך לעבור את מה שאלו שרוצות להתפרסם צריכות לעבור.

נו... אתה מבין למה אני מתכוונת... אל תעשה את עצמך.

בכל אופן, הוא אמר שיש לו הקשרים הנכונים ואני רק צריכה להגיע, שאני אביא אתי רק קצת בגדים וזהו, הוא כבר ידאג לכל השאר.

הוא הראה לי מכתבים שכתב לו האמרגן, שהוא ממש מחפש זמרת שהיא בערך בגילי, כן... הוא תמיד אהב אותן צעירות, הוא בטח חשב שאני איזו פְּרָחָה, כי הרבה שנים לא נפגשנו, אז אולי השתנית ונהיית זנונת,

מה אתה מתחסד? אפשר לחשוב איזו מילה לא יפה אמרתי, רק ציינתי עובדה, שהוא אהב פרחות.

אז ככה, נסעתי בסוף. זה היה די קשה לארוז את הכול, לסגור את הדלת של החדר שגדלתי בו ולעזוב הכול, גם את אימא. הרגשתי ממש הרפתקנית, מצד אחד נורא התרגשתי ומצד אחר לא הפסקתי לבכות אולי שבוע לפני הטיסה וגם בזמן הטיסה.

טוב, אל תעשה לי עכשיו את הסצנה של אימא תרזה, אל תוציא לי טישו, סתם נכנס לי משהו לעין.

כשהגעתי, הוא חיכה לי עם אשתו, שהייתה בערך בת גילי. אמרתי לך שהוא אהב אותן צעירות, גם את אימא שלי הוא עזב בשביל איזו תינוקת בת 25 אולי, אולי טיפה יותר. אבל אשתו הייתה יפה עם פרצוף מתוק, והייתה נחמדה אליי מאוד כל הנסיעה הביתה משדה התעופה, אבל שינתה את הפרצוף המתוק שלה לפרצוף חמוץ בשנייה שנכנסנו הביתה. כאילו הורידה איזה מסך מעצמה וחזרה להיות מה שהיא באמת.

מה אמרת? מי זה ד"ר ג'קל? ומי זה מר הייד? לא שמעתי עליהם בחיים!
טוב, עכשיו תקשיב, כי מה שקרה אחר כך לא קרוב אפילו לחלומות שלי, אולי בעצם כן, לסיוטים שלי.

הם החליטו לחנך אותי, טוב, גם אתה חושב שלא יזיק לי קצת חינוך ושיש לי פה גדול, אבל תשתוק רגע ותשמע, אני לא יודעת איך אתה היית מגיב אילו התעסקו לך בחיים בצורה כזו, כל יום משהו אחר לא נראה להם, ואני בסך הכול מה רציתי? קצת שקט ונוף ולשיר – ושום דבר מזה לא קרה. כן, בטח שהיה נוף בחלון, ואני הייתי נעמדת מול הנוף ושרה, אבל זה ממש לא היה כיף לראות את הנוף הזה כשהוא נעמד מאחוריי קרוב כל כך עד שיכולתי להריח את הריח של השום שהוא אכל אתמול. אימא אמרה לי אחר כך שהוא לא סתם עמד שם קרוב, ושם הוא היה לידה עכשיו היא הייתה קורעת אותו בידיים שלה, אתה מבין? כי אני לא זוכרת מה הוא עשה שם מאחוריי, רק את הריח של השום אני זוכרת.

מה אתה שואל אותי על אשתו? אמרתי לך שהיא הייתה בערך בגיל שלי, ואולי גם לו היא עשתה את הפרצוף החמוץ הזה, אני לא יודעת, אבל כשהוא התקרב כל כך מאחוריי התחלתי לצרוח ודחפתי אותו וברחתי החוצה.

אני לא צועקת עכשיו, אבל אם תמשיך לעצבן אותי אני כן אצעק, תיזהר.

טוב, אחר כך אני לא ממש זוכרת מה קרה, אבל היו שם כל מיני בחורים עם ריח עוד יותר גרוע משלו, אין לי מושג מה הם שמים באוכל.

הייתי אתם כמה שעות או כמה ימים או כמה שבועות, אתה אומר חודשים, טוב, שיהיה, זה לא חשוב, היה דווקא די כיף. רוב הזמן לא ידעתי מה קורה אתי, ויום אחד פתאום מצאתי את עצמי על מטוס, והיו שם כמה אנשים שבאו לשמור עליי, ואחר כך הגעתי לארץ ולא נתנו לי ללכת הביתה, אלא הביאו אותי לכאן, וראיתי פתאום שיש לי סימנים כאלה על הידיים, אני לא יודעת ממה, אולי מהמכות שמרביצים כאן, כי הם אמרו שאני עשיתי את זה לעצמי.

סתם קשקשנים, אני לא עשיתי כלום. אולי זה בכלל כבר עבר לי? אתה מוכן לפתוח לי קצת את החלוק הזה? זה ממש חונק לי את הצורה, אני רוצה לראות את הידיים שלי, טוב?

צביה גולץ היא סופרת. עד כה ראו אור מפרי עטה ארבעה ספרי פרוזה למבוגרים וספר ילדים אחד. בקרוב יראו אור שני ספרים נוספים. האחד למבוגרים והאחר לילדים.

פְּרָצְתָּ אֶל חַי כְּרוּחַ סְעָרָה,
וְשִׁבְרָתָּ מִנְעוּל
וְשִׁבְרָתָּ אֲשׁוּב,
וְהִשְׁקִיתָ בְּאֵד נְשִׁימָתְךָ
אֶת עָלִי שְׁקִמְלוֹ וְעִבְשׁוֹ.
וּבְאַחַת
אֶסְפֶּת חֲלִיקֵי נִשְׁמָתִי,
וְצִרְרָתָּ אוֹתָם לְקִמְעַ
שְׁיִמְזִיל מִזֶּלְךָ בְּאַהֲבָהּ הַבְּאָה.
וְיִצְאָתָּ כִּלְעֻמַּת שְׁבָאָתָּ.
וּבֵיתִי חֲרֻבָה
וּנְשִׁמָּתִי חֲרֻבָה
וּגְוִיָּתִי תִפֹּל עַל חֲרֻבָהּ...

חנה דרעי-דדון היא מורה, ספרנית ומשוררת. ספר שיריה הראשון יצא לפני כשנה.

כל שיר צריך להיכתב | ציפי הראל

כָּל שִׁיר צָרִיךְ לְהִכְתֵּב
כְּאִלוּ הָיָה הַמְּלֶה הָרִאשׁוֹנָה
שֶׁהִגִּית בְּיַנְקוּתָךְ
כְּאִלוּ הָיָה הַשְּׁפָתִים
הַמְּחַפְּשׁוֹת
כְּשֶׁיִּנְקָת מְשָׁדֵי אִמְךָ
וּכְאִלוּ הָיָה
הַמְּלִים הָאֲחֻרֹנוֹת שֶׁלְךָ
וְהַשְּׁתִּיקָה הָאֲחֻרֹנָה
וְהַמְּבֹט הָאֲחֻרוֹן
לְפָנַי שֶׁ

נִפְרָד.

ציפי הראל היא מחנכת ועוסקת גם בעריכה ובעיצוב גרפי. עורכת בכתב העת 'בגלל'. כותבת שירה ופרוזה. שירים וסיפורים פרי עטה פורסמו במספר אנתולוגיות וכתבי עת.

קניתי לילדים זברה. מיני זברה. זברת פוני כזאת. אין לנו בית פרטי והילדים לחצו שהם רוצים חיית בית. אז אחרי אפיקומן אחד וארבעה ימי הולדת, נשברתי. התנאי היחיד שלי היה שאני בוחר את החיה. נסעתי למושב ברמת הגולן. חבר של חבר מהמילואים המליץ. יש שם חווה של זברות פוני. זה גם ממש התאים לאופי שלי: שחורלבן. או שמביאים את החיה שאני רוצה או שלא מביאים אף חיה.

תאמינו לי, אין כמו זברת פוני. הפרווה שלה לא נושרת, היא לא משמיעה קולות. שקטה. הכי שקטה. זברת פוני גם לא אוכלת שום דבר שבמשפחה שלנו לא אוכלים. בשבת הראשונה נתנו לה את הקוסקוס של חמותי, והיא טרפה את זה כמו כלום.

בהתחלה לילדים היה קשה. הם לא ידעו מה לעשות אֶתה ואיך משחקים אֶתה. אבל... מה אני אגיד לכם, אין כמו זברת פוני! אתה מטייל אֶתה בערב בפארק והכלבים לא מעזים להתקרב אליך. אין מעבר חציה אחד שאני עובר בלי שאיזה נהג יצפור ויצעק לעברי, "איך זה ללכת עם מעבר חציה?"

הילדים אמרו שחייבים לתת לה שם, אבל לא הצלחנו להחליט. איך קוראים לזברת פוני? הילדה הקטנה הציעה לקרוא לה שלגייה, והגדול שלי רצה לקרוא לה זַפְרִי. טוב, הוא מעולם לא קיבל באמת את זה שהיא תגור אֶתו בחדר.

ירדתי לתיבת הדואר להביא את העיתון, והשליח של הפיצה הגיע בדיוק למשפחת חזנצ'יק. "יש לך רעיון לשם לזברת פוני?" שאלתי בהיסוס־מה.

השליח בהה בי, חשב קצת ואמר שאין לו שום רעיון. הוא הוסיף ואמר שהוא יודע שיש כאלה שקוראים לחיית המחמד שלהם על שם החברה הראשונה או הבחורה הראשונה שזרקה אותם. מעין תיקון.

בפסח האחרון נסענו כולנו לקבור את גולדה. זה לא היה קל. לך תכניס זברת פוני לתא המטען של מיצובישי שנת 94', אפילו שהיא סטיישן.

הגדול שלי עשה טובה שבכלל הצטרף. הוא אמר שלולא שילבנו טיול ג'יפים הוא לא היה בא. לפחות הצלחתי לחנך אותו לטיפה של פְּנוּת. אחר כך הוא נרדם, לא לפני שביקש שנעיר אותו כשהכול יסתיים. הקטנה בכתה כל הדרך, בכי חרישי עם משיכות תכופות באף תוך שהיא מביטה באלבום התמונות שהכינה. היא רצתה שנניח את האלבום בקבר של גולדה.

כמה ימים קודם לכן, ממש במקרה מצאתי את הפתק של החבר של החבר מהמילואים בחולצה שעמדה בכביסה צבעונית. לא תאמינו, אבל הפתק נשאר שלם אחרי הכביסה, גולדה לא. מאז בלעה גולדה את בורג הפלסטיק ההוא, גם הכביסה הלבנה כבר לא נראית אותו הדבר. החבר של החבר המליץ שנרים טלפון כשאנחנו מגיעים לאזור המושב, והוא כבר יכין את הבור עם הטרקטור-שופל שלו. עניין של חמש דקות.

הגדול התעורר והתחיל לשגע את הקטנה בסיפורים שלו. הוא סיפר לה שכל מעבר חציה שהיא רואה בדרך הוא למעשה מקום שהייתה בו תאונה, ודרסו בו זברת פוני. הוא אמר לה שבגלל זה במקום לפנות את הזברה, בא שופל ומשטיח אותה למעבר חציה ומוריד לה את הראש, כדי ללמד את הילדים להיזהר בכביש. הוא אמר שככה ילדים לומדים לא לחצות כביש בלי להביט שמאלה וימינה.

הקטנה עברה לבכי קולני.

”תעצור רגע בצד,“ סיננה אשתי ברשמיות לא מוכרת. האמת, שגם אני הרגשתי פתאום בחילה נוראה. אשתי יצאה החוצה וצעדה מסביב לרכב. זאת הייתה הפעם הראשונה שהיא נתנה לגדול סטירה.

* הסיפור המובא כאן לקוח מתוך ספרו 'אל תשאר בלגן'.

עמית נגלר הוא סופר ותסריטאי. עד היום ראו אור שלושה ספרי ילדים שכתב וקובץ סיפורים קצרים למבוגרים. ספרו החמישי (רומן) 'שנית אליך נאסף', יראה אור בקרוב.

כְּשׁוֹרֵיָהּ מְעֵלִים,
עוֹלָה בְּעֵינָה כְּאוֹכָה,
בֵּין אִם לְבַתָּה.
נִסְיוֹן
בְּמִשְׁמָה בְּלִתִּי
אֶפְשָׁרִית,
לְחֻצוֹת שָׂדֵה מוֹקֶשִׁים.

בְּנִקְדַת מִפְּנֵשׁ,
נְשׁוּאִים מְאֻשָּׁרִים,
לְכְאוּרָה.
אֶרֶץ זָרָה,
שְׁעַת פֶּשֶׁר
לְהִתְפָּרְצוֹת רוּחַ סְתוּ.

כָּל כֶּף הִרְבֵּה מְלֵל,
אִישׁ אֵינוֹ מְקַשֵּׁב.
דוֹרְכַת קִשְׁתָּהּ,
פּוֹנְעַת בְּמַלִּים,
מִסְעָה מִתְרַחֵק בְּזִמְנָן
סְרוּב אִם
לְהִפְרֹד מִבַּתָּה,
בֵּין חֲלוּם לְיֵאוּשׁ,
לְזַכּוֹת.
לִיצֵר בְּדִיָּה.

אילנה בר-שלום היא ספרנית במקצועה, בעלת תואר שני בספרות עם ישראל. חובבת קריאה וכתביה יוצרת.

ברית שלום | ערן טורג'מן

אם כיום מן הימים
את כף ידי
בצפרנייה תקטף.

מלותי תתפוגגנה
כזו אחר זו.

אם כיום מן הימים
לכה יקרת ברית שלום
עם כבוד הצנזור הקדוש?

מחשבותי ישקפו
באש הכבשן
כיום מן הימים.

ערן טורג'מן הוא משורר ועובד בספרייה העירונית בדימונה. ספר השירים הראשון שלו 'מביט אל תוך לבך', יצא בשנת 2011. השתתף באתולוגיית השירה 'הוליווד כבר גרה כאן' (2015). ובאנתולוגיה הפואטית של יוצרים בני העיר דימונה בשם 'עיר בתוך מדבר פתוח' (2016).

למישהו שם, בעולם המקביל שמעל,
נשפכה קסת דיו.
נשברה.
כתמי השחר פסו את
השמים שמתחת
לרצפת ביתו.
מישהו שם, בעולם המקביל שמעל,
לא יכול עוד לכתב
וטפות המלים
שנותרו
מטפטפות על ראשינו.

ורדה אליעזר היא יועצת זוגית ואישית ומשוררת. מפרסמת את יצירותיה בכתבי עת ובאכסנויות שונות.

אז אִמְרָתִי לָךְ שְׁאֲנִי הוֹלֶכֶת
זאת לא הִיְתָה בְּאִמַּת פְּרֻדָּה
רק צְעִידָה בְּשִׁבִיל אַחַר שֶׁל הַדֶּרֶךְ
הֵיכֵן שְׁאֵהִיָּה קְרוּבָה יוֹתֵר אֵלַי
מִרְחֵק אֵינְסוּף מֵהַחֶסֶר בִּינֵינוּ.
אֲנִי יוֹדַעַת שְׁגָאָה הֵייתִי עֵת בְּקִשְׁתִּי
שֶׁתְּבִיט בִּי צוֹעֵדַת רְחוֹק מִמֶּךָ
הוֹפְכֶת לָךְ לְגַעְגוּעַ
כְּמוֹ שֶׁהִמּוֹת נִשְׁאָר אֶתְנוּ
וּמוֹתִיר אֶחָרָיו שִׁיר אוֹ לָלֵד.

אז אִמְרָתִי לָךְ שְׁאֲנִי הוֹלֶכֶת
מִרְחֵק אֵינְסוּף מֵהַחֶסֶר.
בִּינֵינוּ לֹא הִשְׁאֲרָתִי דָּבָר.
הֵן גָּאָה הֵייתִי עֵת עֲזַבְתִּי
אוֹלֵי בְּאִמַּת
הִיְתָה זֹו פְּרֻדָּה.

נטלי יצחקי היא מנחה לילדים ומבוגרים כבדי שמיעה וחירשים ומתורגמנית לשפת הסימנים הישראלית. שיריה פורסמו בכתבי עת שונים בארץ ובהול. שני ספרי שירה יצאו לאור בהוצאת עמדה.

מייסד ועורך: אלירן דיין | עורך אחראי: יאיר בן־חור
גרפיקה: אלירן דיין

 /motiv.magazine עקבו אחרינו גם בפייסבוק